

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

31 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Moraru,

Judecătorii – Sveatoslav Moldovan, Galina Stratulat, Oleg Sternioală și Maria Ghervas,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului și de avocatul Scrob Mihail în numele părții vătămate Cernicova Irina, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 10 aprilie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Viconschi Serghei Dumitru, născut la 23 martie 1967, originar din s. Bulăiești, r-nul Orhei, domiciliat în mun. Chișinău, str. Băcioii Noi 16/1, ap. 65.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 08.11.2011 – 10.04.2013;

Instanța de apel: 21.06.2013 – 25.09.2013;

Instanța de recurs: 17.12.2013 – 18.03.2014;

Instanța de apel: 14.04.2014 – 22.10.2014;

Instanța de recurs: 28.01.2015 – 31.03.2015;

Instanța de apel: 04.05.2015 – 30.09.2015;

Instanța de recurs: 04.02.2016 – 31.05.2016.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 10 aprilie 2013, Viconschi Serghei a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la 3 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, iar conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 1 an.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, fiind încasat de la Viconschi Serghei în beneficiul lui Cernicova Irina prejudiciul material în sumă de 6550 lei, în rest asupra quantumului despăgubirilor convenite urmând să hotărască instanța civilă.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Viconschi Serghei, la 04 ianuarie 2011, aproximativ la ora 06:50, conducând automobilul model VAZ 21070, n/î KAA 926, pe bd. Ștefan cel Mare, mun. Chișinău din direcția str. Vasile Alecsandri, mun. Chișinău spre str. Bulgară, mun. Chișinău, nu a ținut cont de prevederile pct. pct. 11 lit. f), 20 alin. (5), 45 alin. (2), 115 alin. (2) din Regulamentul Circulației Rutiere și, ajungând la intersecția cu str. Armenească a comis tamponarea pietonului Cernicova Irina, care s-a angajat în traversarea carosabilului bd. Ștefan cel Mare pe direcția marcajului rutier 1.14.1 „trecere

pentru pietoni”, de la stânga spre dreapta, relativ deplasării unității de transport, în condițiile semnalului galben intermitent al semaforului, în rezultatul căruia părții vătămate i-au fost cauzate vătămări corporale medii.

3. Avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului, a declarat apel, solicitând rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare din lipsa în acțiunile inculpatului a componentei de infracțiune, invocând că instanța greșit a concluzionat asupra vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, iar învinuirea înaintată de către acuzatorul de stat este nefondată și lipsită de suport probatoriu.

3.1. Avocatul Scrob Mihail în numele părții vătămate, a contestat de asemenea sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în latura civilă, rejudecarea cauzei în această parte, cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunea civilă să fie admisă integral, din motiv că instanța nu a argumentat admiterea parțială a acțiunii civile.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2013, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului, admis parțial apelul avocatului Mihail Scrob în numele părții vătămate, casată sentința în latura civilă și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, prin care acțiunea civilă în partea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, iar în partea prejudiciului moral a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la Viconschi Serghei în beneficiul părții vătămate Cernicova Irina a sumei de 5000 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 lei.

Instanța de apel a indicat că prima instanță nu a motivat încasarea parțială a prejudiciului cauzat părții vătămate, pe când din materialele cauzei rezultă cauzarea prejudiciului acesteia, ceea ce contravine prevederilor art. art. 1422, 1423 Cod penal.

Referitor la încasarea prejudiciului material, instanța de apel a menționat că partea vătămată înaintând acțiunea civilă în sumă de 13296 lei, nu a prezentat careva probe în confirmarea acestei sume, fapt ce determină admiterea în principiu a acțiunii civile în această parte, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

5. Împotriva hotărârilor menționate a declarat recurs ordinar avocatul Scrob Mihail în numele părții vătămate, care invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora în latura civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă să fie admisă integral, din motiv că în urma accidentului rutier partea vătămată s-a ales cu vătămări corporale, în rezultatul cărora a pierdut capacitatea de muncă, astfel a solicitat salariul nerealizat, plătit în formă de plată unică pentru perioada de trei ani în sumă totală de 118625,76 lei și cheltuielile suportate pentru tratament în legătură cu vătămarea sănătății în sumă de 10296 lei, care sunt confirmate prin probele anexate la materialele cauzei penale, inclusiv considerând neîntemeiată încasarea prejudiciului moral în sumă de 5000 lei, aceasta fiind neproportională suferințelor psihice și fizice suportate în urma accidentului rutier.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 martie 2014, a fost admis recursul ordinar, casată parțial decizia instanței de apel în latura civilă în partea cerințelor cu privire la repararea prejudiciului material, dispunându-se rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Celelalte dispoziții ale hotărârii atacate au fost menținute.

Colegiul penal a constatat că motivarea instanței de apel cu referire la argumentele apelului privind solicitarea reparării prejudiciului material, este una superficială și vine în

contradicție cu prevederile art. 387 Cod de procedură civilă, care stipulează că odată cu pronunțarea sentinței de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea prejudiciului, este obligată să admită acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori să o respingă și numai în cazuri excepționale, când pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Astfel, instanța de recurs a conchis că instanțele de judecată formal au motivat de ce au lăsat fără examinare acțiunea civilă în partea prejudiciului material, fără a invoca motive relevante în decizia atacată, asupra argumentelor invocate de avocatul Mihail Scrob în numele părții vătămate, în latura civilă, cu referire la dauna materială, cu toate că partea vătămată a prezentat probe în confirmarea cuantumului daunei materiale - înscrisuri care sunt anexate la materialele dosarului.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014, a fost admis apelul avocatului Mihail Scrob în numele părții vătămate, casată parțial sentința în latura civilă în partea cerințelor cu privire la repararea prejudiciului material și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, prin care acțiunea civilă a fost admisă parțial, încasându-se de la Viconschi Serghei în beneficiul lui Cernicova Irina cheltuielile pentru tratament în sumă de 10296 lei și venitul ratat în sumă de 13547 lei, iar în total suma de 23843 lei.

În rest acțiunea civilă a fost respinsă.

În motivarea soluției date, instanța de apel a indicat că acțiunea civilă înaintată de partea vătămată urmează a fi admisă parțial, deoarece aceasta a anexat bonuri de plată din farmacii, magazine alimentare, din care rezultă că dânsa a suportat cheltuieli pentru tratament în legătură cu vătămarea sănătății și care justifică suma de 10926 lei pentru tratamentul efectuat.

La fel, instanța a considerat că acțiunea civilă a părții vătămate este parțial întemeiată referitor la venitul ratat din cauza pierderii capacității de muncă, dat fiind că din ziua accidentului rutier – 04 ianuarie 2011 și până în ziua stabilirii pensiei de vârstă – 13 aprilie 2011, partea vătămată a avut venit ratat în sumă de 11165 lei pentru perioada de 3 luni 9 zile, având în vedere salariul lunar al acesteia în sumă de 3295 lei.

Astfel, instanța de apel a conchis că suma totală care urmează a fi încasată de la inculpat în beneficiul părții vătămate constituie 23843 lei, în rest acțiunea civilă referitor la prejudiciul material a fost respinsă, deoarece prin actele anexate nu este probată necesitatea unei îngrijiri străine pentru întreaga perioadă de tratare și nu sunt temeiuri legale nici pentru încasarea venitului ratat pentru perioada de 3 ani, deoarece partea vătămată a fost concediată în legătură cu atingerea vârstei de pensionare.

8. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului care, invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a acesteia, în latura civilă referitor la încasarea prejudiciului material, din motiv că instanța de apel nu a apreciat la justa valoare cuantumului prejudiciului solicitat și l-a admis, cu toate că sumele indicate de partea vătămată sunt exagerate, iar copiile bonurilor de plată nu denotă extinderea reală a prejudiciului cauzat, deoarece din conținutul acestora reiese că au fost procurate produse care nu au nici o legătură cu tratamentul părții vătămate în urma accidentului, de la inculpat fiind încasate cheltuieli suportate și de către membrii a familiei acesteia; bonurile de plată sunt de mai multe ori multiplicat; inculpatul, verificând bonurile respective recunoaște cheltuielile în valoare de 5000 lei, care se confirmă și prin raportul de expertiză; nu este legală soluția

instanței privind încasarea venitului ratat pentru perioada ulterioară a accidentului rutier și până la concedierea acesteia în legătură cu atingerea plafonului de vârstă, deoarece în această perioadă partea vătămată a fost angajată în câmpul muncii și a primit salariul, fapt recunoscut de către aceasta; partea descriptivă a deciziei contravine dispozitivului acesteia în ce privește sumele încasate, respectiv divergențele date nu permit a face careva concluzii referitor la prejudiciul încasat.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 31 martie 2015, a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului, casată decizia instanței de apel în latura civilă cu referire la prejudicial material, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

9.1. În motivarea deciziei, instanța de recurs a specificat, că instanța de apel prin admiterea parțială a acțiunii civile referitor la încasarea prejudiciului material, nu a verificat probele prezentate de partea vătămată, inclusiv bonurile de plată care, reieșind din copiile acestora anexate la materialele cauzei, sunt multiplicat pe mai multe file, iar instanța de apel nu a motivat potrivit căror înscrisuri se confirmă cauzarea prejudiciului în sumă de 10926 lei.

La fel, instanța dispunând încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate a venitului ratat în sumă de 11165 lei pe perioada 04 ianuarie 2011-13 aprilie 2011, nu a verificat dacă aceasta a fost încadrată în câmpul muncii în perioada dată, dacă a primit salariu sau alt venit (indemnizația de boală), deoarece după cum rezultă din declarațiile acesteia, dânsa a primit salariu până la momentul concedierii (f. d. 137).

Totodată, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei a indicat că acțiunea civilă înaintată de partea vătămată urmează a fi admisă în partea încasării „cheltuielilor suportate în legătură cu vătămarea sănătății în sumă de 10926 lei” și a „venitului ratat în sumă de 11165 lei” (adică 22091 lei), pe când în dispozitiv a încasat „cheltuielile de tratament în sumă de 10296 lei” și „venitul ratat în sumă de 13547 lei”, iar în total suma de 23843 lei.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2015, a fost admis parțial apelul avocatului Mihail Scrob în interesele părții vătămate Cernicova Irina, casată sentința în partea admiterii acțiunii civile și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, acțiunea civilă înaintată de Cernicova Irina în partea încasării prejudiciului material a fost admisă în principiu, asupra cuantumului acesteia urmând să dispună instanța în ordinea procedurii civile, iar în partea prejudiciului moral - admisă parțial, cu încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate suma de 10000 (zece mii) lei.

Totodată, din contul inculpatului Viconschi Serghei s-a încasat în beneficiul părții vătămate, cheltuielile de judecată în sumă de 5000 (cinci mii) lei, în rest, sentința a fost menținută.

10.1. Instanța de apel a reținut, că partea vătămată și-a întemeiat acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material pe următoarele documente: adeverința nr. 758 din 12 iulie 2011 eliberată de CTAS Rîșcani, mun. Chișinău, potrivit căruia, aceasta beneficiază din 13 aprilie 2011 de o pensie pentru limită de vârstă în sumă de 1100,58 lei, iar în stabilirea pensiei pentru invaliditate i s-a refuzat (f. d. 123, vol. I), motivul refuzului fiind expus în decizia CTAS Rîșcani, mun. Chișinău nr. 2210 din 30 mai 2011, că cuantumul pensiei spre plată este mai mare decât cel solicitat (f. d. 124, vol. I); certificatul de vizită nr. 707 din 04 ianuarie 2011 (f. d. 125, vol. I); certificatul CREMV seria EM nr. 539574, potrivit căruia părții vătămate i s-a oferit grad de invaliditate accentuat (gr. II) până la 03 mai 2012, fiind menționat că nu se recomandă munca cu solicitări fizice de nivel înalt (f. d. 126, vol. I);

trimitere-extras din 16 septembrie 2011 cu recomandări de evidență a traumatismului, consultare a urologului, continuarea tratamentului, repetarea tratamentului peste 6 luni (f. d. 127, vol. I); trimiterea-extras din 16 septembrie 2011, privind internarea în spital din 06 septembrie 2011 (f. d. 129, vol. I); certificatul privind venitul anual 2010 - 6 luni cu nr. 79 din 10 martie 2011, eliberat de SA „Stag Textile Industry” potrivit căruia, salariul mediu lunar al părții vătămate a constituit pentru perioada iulie 2010 - decembrie 2010 suma de 3295,17 lei (f. d. 130, vol. I); rețete medicale (f. d. 132-134); bonuri fiscale și bonuri de plată (f. d. 135-149, vol. I); contractul de acordare a asistenței juridice nr. 010/p din 09 martie 2011, încheiat cu CA „Mihail Scrob” și bonurile de plată a onorariului din 09 martie 2011 și 17 martie 2011 (f. d. 150-151); carnetul de muncă, potrivit căruia Cernicova Irina a demisionat la 02 mai 2011 în temeiul art. 85 pct. 2) Codul muncii, în legătură cu stabilirea gradului de invaliditate (f. d. 204-210, vol. I).

10.2. Cu referire la prevederile art. art. 1416, 1418, 1420 alin. (1)-(3) Cod civil, instanța de apel a reținut, că este imposibil de a se expune în cadrul procedurii penale asupra pretențiilor civile ale părții vătămate referitoare la încasarea prejudiciului material în formă de plată unică pentru perioada de 3 ani, în sumă totală de 118625,76 lei, deoarece, deși cuantumul acestuia a fost stabilit reieșind din datele prezentate de angajatorul lui Cernicova Irina, la materialele cauzei nu au fost prezentate înscrisuri prin care să se confirme dacă aceasta a primit sau nu până la data concedierii indemnizații pentru concediu medical și cuantumul acestora, sau dacă a activat sau nu până la data eliberării din funcție primind salariu, și nici informații referitoare la caracterul muncii prestate de partea vătămată angajatorului or, din dispozițiile normelor citate reiese că, aceste sume nu se i-au în considerație la determinarea salariului (venitului) nerealizat din cauza vătămării integrității corporale.

La fel, odată ce recomandarea CREMV, expusă în certificatul seria EM nr. 539574, viza că, următorul control urmează a fi efectuat la 03 mai 2012, adică există posibilitatea restabilirii părții vătămate în sensul gradului de invaliditate, iar recomandarea se referă doar la inadmisibilitatea muncii cu solicitări fizice de nivel înalt, este cert că, pentru excluderea acestor chestiuni era necesară amânarea ședinței judiciare, instanța de apel fiind în imposibilitate de a se expune în asemenea circumstanțe în cadrul procesului penal.

Referitor la solicitarea părții vătămate privind încasarea cheltuielilor suportate în legătură cu vătămarea sănătății, ce constau din suma de 10296 lei pentru tratament și 3000 lei pentru îngrijirea străină, în total suma de 13296 lei, instanța de apel a reținut, că, pentru determinarea dacă aceste cheltuieli urmează a fi compensate este necesară, în temeiul art. 1398 alin. (1) Cod civil, cumularea celor trei elemente ale răspunderii delictuale: fapta ilicită, consecințele prejudiciabile și legătura de cauzalitate între acestea.

În concluzie, instanța de apel a menționat, că la caz, a fost stabilită fapta ilicită, însă pentru determinarea legăturii de cauzalitate între aceasta și consecințele prejudiciabile în forma valorii medicamentelor și procedurilor expuse în bonurile fiscale și bonurile de plată, este necesară determinarea care dintre aceste cheltuieli sunt legate nemijlocit de faptul cauzării vătămărilor corporale părții vătămate în urma accidentului rutier, ceea ce ar implica necesitatea amânării ședinței judiciare, fiind posibil de a fi compensate doar cheltuielile ce rezultă direct din vindecarea vătămărilor corporale cauzate în urma accidentului rutier și nu cheltuielile aferente celorlalte probleme de sănătate ale părții vătămate, ceea ce necesită implicarea unui specialist în domeniu.

Mai mult, în unele bonuri fiscale sunt incluse produse alimentare, apă minerală, aromatizatoare, lichide de uz casnic, obiecte de îmbrăcăminte, carduri de reîncărcare a

contului telefonic, reviste, gumă de mestecat, fără ca la dosar să fie prezentate probe referitoare la legătura de cauzalitate a acestor cheltuieli cu fapta ilicită a inculpatului.

Totodată, partea vătămată nu a prezentat probe prin care să confirme suportarea cheltuielilor pentru îngrijirea de către o persoană străină, cheltuieli ce pot fi probate, prin prisma art. 210 alin. (1) Cod civil, în raport cu prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă, doar prin intermediul unui înscris.

10.3. Cu referire la solicitarea părții vătămate de compensare a prejudiciului moral în sumă de 50000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 lei, instanța de apel a reținut ca relevante și aplicabile speței prevederile art. art. 1422 alin. (1), 1423 alin. (1) Cod civil și pct. 25 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 09 octombrie 2006 „Cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral”.

Așadar, prin prisma normelor indicate instanța de apel a ajuns la concluzia, că părții vătămate i-au fost cauzate atât suferințe fizice, manifestate prin vătămări corporale cât și psihice, manifestate prin limitarea capacității de muncă, determinarea stării de invaliditate și necesitatea eliberării din serviciu etc., îngreunarea încadrării din nou în câmpul muncii, perioada îndelungată de vindecare a părții vătămate, totodată fiind reținut și gradul de vinovăție al inculpatului în vătămarea integrității corporale și survenirea celorlalte consecințe, infracțiunea fiind comisă din imprudență, fără intenție.

Ca urmare, instanța de apel a conchis că, pentru repararea daunei morale cauzate părții vătămate Cernicova Irina, este echitabilă, suficientă și pasibilă de a aduce satisfacție morală suma de 10000 lei, suma pretinsă de partea vătămată în sumă de 50000 lei, fiind apreciată de instanță ca fiind exagerată și disproporționată în raport cu acțiunile inculpatului și consecințele survenite.

Concomitent, instanța de apel, a considerat pasibilă compensarea din contul inculpatului a cheltuielilor pentru asistența juridică prestată de avocatul Scrob Mihail în sumă de 5000 lei, achitată în baza bonurilor de plată seria EH nr. 901215 din 09 martie 2011 și seria EH nr. 901217 din 17 martie 2011 (f. d. 150 verso-151, vol. I), aceasta fiind reală, necesară și rezonabilă în condițiile în care, a fost achitată de fapt, partea vătămată nu dispune de cunoștințe speciale în domeniul juridic, iar avocatul a asistat-o pe Cernicova Irina începând cu 09 martie 2011, fiind prezent în cadrul examinărilor anterioare a pricinii atât în prima instanță, în instanța de apel, cât și în instanța de recurs, volumul de lucru realizat de acesta fiind corespunzător sumei nominalizate.

11. Avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 11) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar solicitând, casarea deciziei instanței de apel, în latura civilă în partea ce ține de încasarea repetată a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului, apărarea a invocat dezacordul cu decizia respectivă, din motiv, că aceasta este emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material, nu conține motivele pe care se bazează soluția de admitere a acțiunii civile.

Cu referire la prevederile art. art. 385 alin. (1) pct. 10), 387 Cod de procedură penală, recurentul menționează, că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că prejudiciul moral acordat părții vătămate Cernicova Irina și cheltuielile de judecată, au fost deja obiect al examinării judiciare, fiind admise aceste pretenții prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2013, soluție menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 martie 2014.

Or, prin deciziile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din

18 martie 2014 și din 31 martie 2015, a fost dispusă rejudecarea cauzei numai a laturii civile în partea ce ține de prejudiciul material.

Astfel, în situația din speță, prin rejudecarea cauzei în partea încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, instanța de apel a depășit limitele rejudecării cauzei, fapt ce indică la încălcarea prevederilor art. 426 alin. (2), (3) Cod de procedură penală.

11.1. Avocatul Mihail Scrob în numele părții vătămate Cernicova Irina, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar prin care a solicitat, casarea sentinței și deciziei instanței de apel în partea încasării despăgubirilor, cu rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă înaintată în procesul penal să fie admisă integral.

În argumentarea recursului, apărarea a menționat, că partea vătămată Cernicova Irina, înaintând acțiunea civilă în procesul penal, a solicitat încasarea din contul inculpatului Viconschi Serghei, despăgubiri în limitele reale și rezonabile, în funcție de circumstanțele cauzei și de remunerarea muncii din profesia respectivă, pe care o deținea până la săvârșirea accidentului rutier.

În rezultatul cauzării leziunilor corporale, partea vătămată Cernicova Irina a pierdut capacitatea de muncă, în prezent fiind invalid de gradul II.

La momentul accidentului rutier, ea a fost angajată oficial în câmpul muncii, la întreprinderea cu capital străin „Stag Textile Industry” SA și avea salariul mediu lunar în sumă de 3295 lei, fapt confirmat prin certificatul nr. 79 din 10 martie 2011 (f. d. 130, vol. I) anexat la materialele dosarului.

În urma pierderii capacității de muncă, ea a pierdut acest loc de muncă și pe viitor nu va mai putea să îndeplinească lucrul pe care-l efectua până la accident.

Astfel, în legătură cu aceasta, conform art. art. 1418, 1420 Cod civil, partea vătămată a solicitat încasarea de la inculpatul Viconschi Serghei a salariului nerealizat (venitul ratat) din cauza pierderii capacității de muncă, plătită în formă de plată unică pentru perioada de trei ani, în sumă totală de 118625,76 și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății, în sumă de 10296 lei pentru tratament și suma de 3000 lei pentru îngrijirea de către o persoană străină, iar în total suma de 13296 lei.

Relevă recurentul, că sumele solicitate sunt confirmate prin probe - înscrisuri: certificat despre salariul mediu lunar și bonurile/chitanțele de casă anexate la materialele dosarului penal.

Mai mult, după tratamentul staționar, partea vătămată Cernicova Irina a avut nevoie de îngrijire străină, în legătură cu acest fapt, fiica sa Nastas Iulia, fiind angajată oficial la aceeași întreprindere cu mama sa, și-a luat concediu din cont propriu în perioada 23 martie 2011 - 22 aprilie 2011, în acest răstimp îngrijind-o pe mama sa, fapt confirmat prin Adeverința nr. 89 din 15 martie 2011, anexată la materialele dosarului.

În opinia apărării, nu este întemeiată încasarea prejudiciului moral în sumă de 10000 lei, deoarece după cum rezultă din materialele cauzei, partea vătămată Cernicova Irina, a avut suferințe enorme atât psihice cât și fizice.

12. Procurorul, potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a prezentat referință, solicitând respingerea recursurilor și menținerea hotărârii atacate, deoarece instanța de apel a pronunțat o hotărâre legală, iar partea vătămată nu este lipsită de dreptul de a se adresa în instanță în ordinea procedurii civile pentru soluționarea pretențiilor civile, ce rezultă din cauza penală.

12.1. Inculpatul Viconschi Serghei a depus referință pe marginea recursului declarat de avocatul părții vătămate, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, deoarece nu

îndeplinește cerințele de formă și conținut, temeiurile invocate de recurent nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală, recursul este vădit neîntemeiat și nu abordează probleme de drept de importanță generală pentru jurisprudență.

13. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul avocatului Luca Alexandru în numele inculpatului urmează a fi admis, iar cel declarat de avocatul Scrob Mihail în numele părții vătămate urmează a fi respins, reieșind din următoarele considerente.

Cu referire la recursul declarat de avocatul Scrob Mihail în numele părții vătămate Cernicova Irina.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat).

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în baza temeiurilor stipulate expres în acest articol.

Din conținutul recursului declarat de avocatul părții vătămate se constată că, acesta critică decizia instanței de apel sub aspectul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă nu face trimitere la careva temei concret pentru declararea recursului din cele cinci prevăzute exhaustiv în punctul indicat, astfel, că Colegiul penal, menționează că pentru a verifica temeinicia prevederilor invocate în recurs prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, este necesar de a indica concret asupra căror motive nu s-a expus instanța de apel, or poziția instanței de recurs de a suplini din oficiu recursul inculpatului prin constatări subiective constituie o derogare de la regula unui proces contradictoriu în condițiile egalității armelor.

În ceea ce privește dezacordul recurentului cu modalitatea de apreciere a probelor prezentate în susținerea pretențiilor cu privire la prejudiciul material suportat, care în opinia recurentului demonstrează pe deplin cuantumul cheltuielilor suportate de către partea vătămată Cernicova Irina, Colegiul penal evidențiază, că instanța de apel, întemeiat a argumentat necesitatea soluționării acestor pretenții în ordinea procedurii civile.

Or, la caz, pentru determinarea legăturii de cauzalitate dintre fapta ilicită și consecințele prejudiciabile în forma valorii medicamentelor și procedurilor expuse în bonurile fiscale și bonurile de plată, este necesar de a determina care dintre aceste cheltuieli sunt legate nemijlocit de faptul cauzării vătămarilor corporale părții vătămate în urma accidentului rutier, situație care corect a fost apreciată de către instanța de apel ca fiind circumscrisă prevederilor art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, potrivit căruia în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

De asemenea, instanța de apel corect a relevat, că potrivit probelor prezentate instanței, în unele bonuri fiscale sunt incluse produse alimentare, apă minerală, aromatizatoare, lichide de uz casnic, obiecte de îmbrăcăminte, carduri de reîncărcare a contului telefonic, reviste, gumă de mestecat, fără ca la dosar să fie prezentate probe referitoare la legătura de cauzalitate a acestor cheltuieli cu fapta ilicită a inculpatului.

Cu referire la compensarea cheltuielilor suportate pentru serviciile de îngrijire de către o persoană străină, instanța de apel corect a menționat, că acestea urmau a fi probate, prin prisma art. 210 alin. (1) Cod civil, în raport cu prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă, prin intermediul unui înscris.

În ceea ce ține de cerința cu privire la admiterea integrală a pretențiilor referitoare la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de recurs atestă că prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 martie 2014, a fost menținută decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2013, prin care acțiunea civilă cu privire la repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial, fiind încasat de la Viconschi Serghei în beneficiul părții vătămate suma de 5000 (cinci mii) lei, totodată fiind încasate și cheltuielile de judecată în sumă de 5000 (cinci mii) lei, în această parte decizia instanței de recurs devenind irevocabilă (f.d. 105-111, vol. II).

Așa fiind, Colegiul penal lărgit conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de avocatul Mihail Scrob în numele părții vătămate Cernicova Irina și, potrivit legii, se impune respingerea acestuia ca inadmisibil.

Cu referire la recursul declarat de avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului.

Potrivit textului recursului, Colegiul penal constată, că apărarea în dezacord cu decizia contestată, invocă temeiurile pentru recurs prevăzute la pct. 6), 11) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă.

În esență, argumentele recurentului se axează pe ideea că instanța de apel neîntemeiat a soluționat acțiunea civilă în partea ce se referă la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, menționând că asupra acestor pretenții, instanța de apel nu avea dreptul să se pronunțe, depășind astfel limitele rejudecării cauzei.

Colegiul penal, verificând materialele cauzei prin prisma argumentelor susținute de recurent, constată că acestea și-au găsit reflectare în speța dată, motiv din care urmează să se intervină în decizia instanței de apel, în sensul înlăturării erorii admise cu referire la dubla încasare a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Așadar, după cum rezultă din actele dosarului, atât prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 martie 2014, cât și prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 31 martie 2015, deciziile Colegiului penal a Curții de Apel Chișinău au fost casate doar în latura civilă, și anume în partea ce se referă la pretențiile cu privire la repararea prejudiciul material, fiind dispusă rejudecarea cauzei doar în această parte.

În conformitate cu prevederile art. 436 alin. (3) Cod de procedură penală, când hotărârea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărârea a fost casată.

Raportând prevederile normei enunțate la circumstanțele pricinii, instanța de recurs atestă că instanța de apel, prin rejudecarea cauzei în latura civilă, inclusiv și în partea soluționării pretențiilor cu privire la repararea prejudiciului moral și încasării cheltuielilor de judecată, a depășit limitele rejudecării cauzei, motiv din care în partea dată decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu menținerea în această parte a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2013, prin care acțiunea civilă cu privire la

repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial, fiind încasat de la Viconschi Serghei în beneficiul părții vătămate Cernicova Irina, suma de 5000 (cinci mii) lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 (cinci mii) lei, hotărâre menținută prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 martie 2014.

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit consideră că recursul avocatului Alexandru Luca în numele inculpatului urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel în latura civilă cu referire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, deoarece neîntemeiat instanța de apel a dispus soluționarea și încasarea repetată a acestor pretenții.

14. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se respinge ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Scrob Mihail în numele părții vătămate Cernicova Irina.

Se admite recursul ordinar declarat de avocatul Luca Alexandru în numele inculpatului, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2015, în cauza penală în privința lui *Viconschi Serghei Dumitru*, în latura civilă cu referire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu menținerea în această parte a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2013, prin care acțiunea civilă cu privire la repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial, fiind încasat de la Viconschi Serghei în beneficiul părții vătămate Cernicova Irina, suma de 5000 (cinci mii) lei și cheltuielile de judecată în sumă de 5000 (cinci mii) lei.

În rest, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2015, se menține.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 30 iunie 2016.

Președinte

Petru Moraru

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Maria Ghervas